

3R ESO · GEOGRAFIA · NIVELL AMPLIACIÓ

La població

Dossier amb les 3 fitxes de nivell Ampliació d'aquesta unitat.

Sumari

1. 01 A · Llegir el món demogràficament — Ampliació Ampliació
  2. 02 B · Estructures i envelliment — Ampliació Ampliació
  3. 03 C · Catalunya i el repte demogràfic — Ampliació Ampliació
-

Activitat 3. Bomba demogràfica o transició acabada?

Llegeix els dos textos:

Tesi A (alarma) — «El planeta no podrà sostenir 10.000 milions de persones. Cada any consumim els recursos d'1,75 planetes. Cal frenar el creixement immediatament.» (adaptat de Paul Ehrlich, Stanford)

Tesi B (transició) — «Mai havia caigut tan ràpid la fecunditat. La meitat del món ja viu sota el llindar de relleu. El problema del segle XXI no serà la sobrepoblació, serà el despoblament i l'envelliment.» (adaptat d'Hans Rosling, Gapminder)

Mira la corba real de fecunditat mundial 1950?2024 (5,0 ? 2,25 fills/dona):

1. Quin tipus de **dada** usa cada autor per defensar la seva tesi?
2. Tots dos poden tenir raó alhora? Per què?
3. Després de tot, quin discurs et sembla més proper a la realitat actual? Defensa la teva resposta amb almenys **dues dades** i una **excepció regional** al teu argument.

Activitat 4. Educació de les dones i fecunditat

L'Àfrica subsahariana té encara fecunditat alta, però amb grans diferències:

País	Fecunditat	% dones amb estudis secundaris
Níger	6,7	14%
Etiòpia	3,9	32%
Sud-àfrica	2,3	67%
Tunísia	2,0	72%

1. Quina relació veus entre **educació de les dones** i fecunditat? Per què?
2. Si fossis cooperació internacional, en què invertiries primer per frenar el creixement?
3. Quins riscos té lligar «desenvolupament» a «menys fills»?

Què s'avalua

- Llegeixes un mapa de densitat identificant tendències i excepcions.
- Critiques l'ús de **mitjanes i taxes brutes** sense contextualitzar.
- Confrontes **dues tesis acadèmiques** i prens posició argumentada amb dades.
- Estableixes **relacions causals** (educació-fecunditat) amb mirada crítica.

«L'envelliment de la població reduirà el creixement potencial de la zona euro del 1,5% actual al 0,9% el 2050. La pèrdua de població activa requerirà o bé un augment significatiu de la productivitat, o bé un saldo migratori positiu sostingut, o bé el retard de l'edat de jubilació. La majoria dels estats hauran de combinar les tres palanques.»

Comenta el text en un escrit de **12-15 línies**:

- Què vol dir «creixement potencial»? Per què cau si la població envelleix?
- Avalua les **tres palanques** que proposa el BCE: quina és la més fàcil i quina la més polèmica políticament?
- Tu què faries?

Activitat 3. Comentari de mapa: l'envelliment d'Europa

Imagina el mapa Eurostat 2023 de % +65 anys per regió europea. Tres patrons són clars:

- **Europa del Sud** (Itàlia central, sud d'Espanya, Grècia): zones amb >25%.
- **Europa de l'Est** (Bulgària, Romania, est d'Alemanya): 22-25%.
- **Europa nòrdica** (Suècia, Irlanda, sud de França): més joves, 18-21%.

1. Per què el Sud d'Europa està més envellit? (Pensa en emigració de joves, fecunditat baixa, esperança de vida.)
2. Per què l'Est està envellit malgrat haver tingut fecunditat alta fins fa poc? (Pista: emigració massiva 1990-2010.)
3. Per què Irlanda té un perfil tan jove dins d'Europa?

Activitat 4. Cinc paradoxes

L'envelliment europeu està ple de paradoxes. Comenta-les una a una en frases curtes:

1. «Vivim més anys» és bona notícia, però es presenta com a problema.
  2. Els països més rics són els que tenen menys nens.
  3. L'Europa rural envellaix més que la urbana.
  4. Necessitem immigració, però la immigració és el tema més polaritzat de la política europea.
  5. Hongria gasta molts diners en natalitat i no aconsegueix el resultat de Suècia.
-
-
-
-
-
-
-
-

Què s'avalua

- Compares **tres piràmides** reals i n'extreus implicacions econòmiques.
- Comentes un **text expert** situant-lo i criticant-lo.
- Llegeixes un **patró geogràfic** i n'expliques causes històriques.
- Identifiques **paradoxes** amb mirada crítica.

C · Catalunya i el repte demogràfic — Ampliació

AMPLIACIÓ

Aquesta fitxa et fa fer un treball complet de comentari de text, anàlisi de dades i argumentació sobre el futur demogràfic de Catalunya.

Activitat 1. Comentari del testimoni

«Visc en un poble de 38 habitants del Pallars. La meva escola és a 20 km. Hem perdut la botiga, l'estany de pesca, dos restaurants. Quan estic malalt, el dispensari atén dos cops per setmana. Les ciutats parlen de sostenibilitat però la solució del nostre poble és senzilla: només cal que algú vingui a viure-hi. I per venir-hi a viure, només cal que hi hagi feina, internet i una escola.»

— Adaptació d'un testimoni recollit pel projecte *Catalunya interior*, 2023.

1. Quines **quatre coses concretes** ha perdut aquest poble?
2. Què demana la persona que parla? És realista?
3. Coneixes algun poble en aquesta situació?

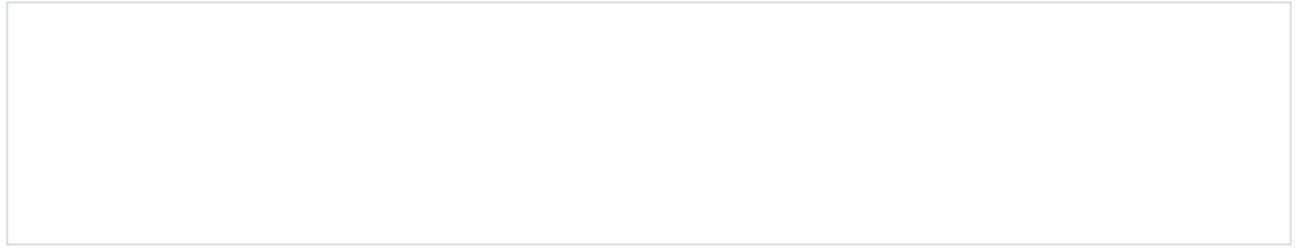
Activitat 2. Què passaria si...?

Imagina dos escenaris i descriu què passaria a Catalunya en cada cas:

1. **Si les fronteres es tanquessin del tot** demà mateix, durant 25 anys.
2. **Si la fecunditat catalana** tornés a 2,1 fills per dona en 5 anys.

Per a cada escenari, comenta efectes sobre: *població total, economia, pensions, llengua catalana, habitatge.*

Què s'avalua

- Comentes un **fragment** identificant idees clau i intencions.
- Construeixes **escenaris hipotètics** raonats.
- Argumentes amb dades, prens posició i admets matisos.
- Generes **propostes pràctiques** coherents amb el problema.

Professor de socials · v2 · Recull generat el 28 abril 2026 18:48